

Мельник Людмила Олегівна
melnik.l2402@gmail.com

Олейнік Ольга Андріївна
lpeach137@gmail.com

Науковий керівник:
Коломієць Т. В., к. філос. н., доц.
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМУНІКАЦІЇ У СОЦІУМІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Комунікація – одна з найважливіших умов існування суспільства. Це фундамент суспільства, відповідно, під час трансформації соціальної комунікації відбуваються зміни у суспільстві, відтак, ми хочемо більш детально розглянути трансформацію комунікації та сформованих нею моральних цінностей під час пандемії.

Карантин в Україні та всьому світі суттєво вплинув не тільки на економіку, а й на моральний стан людей. На початку 2020-х ніхто не здогадувався, що невдовзі життя стане схоже на сюжет із фантастичних фільмів про світову пандемію. Пандемія коронавірусу виявилась викликом, що змусила людство довести, наскільки сучасні технологічні рішення здатні протистояти традиційним біологічним загрозам.

Вразливість людини як істоти біологічної, що відкрилась через лякаючу реальність, викликала технологічну відповідь, що мала на меті зменшити цю вразливість. Виявилось, що інформаційно-комунікативні технології здатні замінити особисту взаємодію в більшій частині людської діяльності по всьому світу. Людство в більшій мірі стало готовим до цифровізації з точки зору технологічних рішень і в меншій мірі з точки зору психологічних і соціальних факторів. Однак, ця ситуація ще більше прискорила існуючі в суспільстві тенденції цифровізації. Перехід до широкого використання інформаційно-комунікативних технологій в різноманітних сферах діяльності втілювався, перш за все, у вигляді комунікативних платформ та додатків. При цьому, смертельна небезпека і загрози, спричинені COVID-19, не давали підстав висловлювати публічну незгоду з процесами активної цифровізації. Тобто, в індивідуальному плані кожен мав можливість вибору – діяти онлайн або

не діяти зовсім. Для багатьох організацій це виявилось вибором між закінченням свого існування чи діяльністю у цифровому середовищі.

Для багатьох цифровізація в період пандемії була реалізована по методу: «кинути в річку – нехай вчиться плавати». Однак, деякий досвід «плавання» у більшості був, адаптація пройшла відносно успішно. Більше того, обмежені у можливості заперечувати та критикувати, деякі стали знаходити позитивні риси у новій формі віртуального існування, і, як мінімум, розвинули і закріпили нові цифрові навички.

Найбільшу вразливість під час пандемії продемонстрував стан психоемоційного здоров'я людей. Окрім об'єктивних проблем та фізіологічних факторів, фізична ізолюваність стала додатковим джерелом підвищеного стресу. В дослідженні соціологічної групи Рейтинг «Психоемоційний стан українців на карантині» за січень 2021 року підкреслюється, «що серед тих, хто вважає, що вже перехворів, спостерігається вищий рівень негативних емоційних станів, особливо щодо втоми, розладів сну та тривоги. Також негативні психоемоційні стани яскраво виражені серед тих, хто боїться захворіти особисто або ж переживає за здоров'я родичів». [1]

Люди виявились не здатними на даному етапі повноцінно включитися в цифрове життя, однак отримали досвід реалізації більшої соціальної активності за допомогою інтернету. Також, якщо говорити про зміни в соціальному житті, то вплив пандемії на особистісне спілкування є колосальним. Психологи відмічають, що люди були змушені збільшувати соціальну дистанцію один між одним. Дуже часто люди почали відчувати себе самотніми та ізолюваними. Тут хотілось би акцентувати увагу на появі нового виду соціальної комунікації – «спілкування через танці». Саме під час першого карантину відбувся вибух популярності соціальної мережі TikTok, популярність якої і сьогодні не спадає, а лише стрімко зростає. З соціологічної точки зору надзвичайно цікаво досліджувати дане явище, оскільки воно стало одним з найефективніших способів зняття стресу в умовах ізолюваності. При порівнянні першої та другої хвилі пандемії, спостерігалася тенденція до зміни способів комунікації всередині платформи TikTok. Якщо спочатку це було лише середовище для танців та веселих відео, то тепер за допомогою даної соціальної мережі люди реалізують можливість висловити свої думки та емоції щодо ситуації в світі пандемії. Дана соціальна мережа поступово перетворилась на безкінечний конвеєр думок користувачів у форматі коротких змістовних відео.

Загалом, потрібно зазначити, що пандемія COVID-19 зуміла породити нові соціальні практики, і тут справа не тільки у популяризації соціальних мереж, а і у дотриманні карантинних заходів, які привчили нас усміхатися очима, дисциплінуючи себе, носити маску, вітатися дотиком ліктів та слідкувати за своїм здоров'ям та здоров'ям близьких. «Пересидівши» не один локдаун, ми почали згадувати ті сімейні та моральні цінності, про які ми забули через шалено швидкий ритм життя до пандемії.

Таким чином, вплив пандемії на трансформацію соціальної комунікації важко недооцінити. З точки зору суспільних практик, відбувся колосальний скачок в прийнятті та використанні інформаційних технологій. Постійна присутність в мережі стала абсолютною як психологічною (суб'єктивною), так і соціальною (об'єктивною) необхідністю. Виявилось, що інформаційно-комунікаційні технології здатні об'єднати людей в єдину систему інформаційного обміну, економічної та соціальної взаємодії.

Список використаних джерел:

1. ПСИХОЭМОЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ УКРАИНЦЕВ НА КАРАНТИНЕ: ЯНВАРЬ 2021 [Електронний ресурс] // Соціологічна група «Рейтинг». – 2021. – Режим доступу до ресурсу: https://ratinggroup.ua/ru/research/ukraine/psihoeemocionalnoe_sostoyanie_ukraincev_na_karantine_14-16_yanvarya.html.